

2) діяльність адвоката спрямована на "користь" своєму клієнтові з використанням незаконних методів і способів (фальсифікація доказів, вплив на свідків, організація фіктивного алібі).

Усе це свідчить про гостру проблему професійної деформації у адвокатів (Етичні засади адвокатської діяльності // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.com>).

Уся історія адвокатури — це історія її самоствердження, боротьби за визнання державою і суспільством. Якщо авторитет державних органів спирається на владні повноваження і підтримку всього державного апарату, то авторитет адвокатури має одну опору - суспільну довіру. Довіру, як відомо, досить важко набуту і легко втратити, особливо у такій конфліктній сфері, як робота адвоката. Участь у вирішенні правових конфліктів потребує від адвоката дотримання певних морально-етичних вимог.

Отже, адвокатура, яка не бере до уваги етичні та моральні принципи, не може користуватися довірою суспільства. Використання адвокатом професійної етики є не тільки обов'язковим, але і вигідним. Дотримання адвокатами деонтологічних вимог і правил є необхідною умовою для розвитку та вдосконалення адвокатури, адже вона виконує важливу соціальну роль в демократичному суспільстві.

Ткаченко А.В.

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

НАЙПОШИРЕНІШІ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ В УКРАЇНІ

Професія адвоката передбачає високі стандарти щодо особи адвоката, яка має характеризуватися безсумнівною моральною силою, відповідальним ставленням до виконання професійних обов'язків, відданістю справі. Суспільство пред'являє до адвоката особливі вимоги, адже кожна людина бажає бачити захисника своїх прав незалежним, принциповим, компетентним, чесним і порядним, таким, що виявляє загальний високий рівень освіти і культури. Під час здійснення своєї професійної діяльності адвокат виступає носієм обов'язків, іноді суперечливих, стосовно клієнтів, судів та інших державних органів, адвокатури в цілому та окремих адвокатів суспільства. (Адвокатура України. Кн. 1: Організація адвокатури (з практикумом) : підручник у 2-х кн. / за заг. ред. С. Я. Фурси, Н. М. Бакаянкової, Київ. Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, НУ «ОЮА». – 2-ге вид., доповн. і перероб. – Київ: Алерта, 2016. – С.-563-564.)

Для врегулювання цього питання світова адвокатська спільнота створила поняття "адвокатська етика".

Адвокатська етика - це наука про моральні вимоги до адвоката, про моральні відносини, які виникають під час здійснення адвокатської діяльності, про моральні приписи, якими адвокат керується під час здійснення адвокатської діяльності. Адвокатська етика пронизує діяльність кожного адвоката, забезпечує довіру суспільства до адвокатури, дає змогу вирішувати конкретні професійні проблеми. (Адвокатура України. Кн. 1: Організація адвокатури (з практикумом) : підручник у 2-х кн. / за заг. ред. С. Я. Фурси, Н. М. Бакаянкової, Київ. Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, НУ «ОЮА». – 2-ге вид., доповн. і перероб. – Київ : Алерта, 2016. – С.- 563-564.)

Етичні засади адвокатської професії визначені Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність". Стаття 4 цього Закону визначила їх так: "Адвокатура України здійснює свою діяльність на принципах верховенства закону, незалежності, демократизму, гуманізму і конфіденційності". 17 листопада 2012 р. Установчим з'їздом адвокатів України було схвалено Правила адвокатської етики, де основним принципам адвокатської етики присвячено Розділ II Правил - "Основні принципи адвокатської етики". Згідно з Правилами, (розд. II) адвокати у своїй повсякденній практиці керуються такими принципами: незалежність та свобода адвоката у здійсненні адвокатської діяльності, дотримання законності, домінантність інтересів клієнта, неприпустимість конфлікту інтересів, конфіденційність, компетентність та добросовісність, повага до адвокатської професії, культура поведінки, обмежене рекламування діяльності

адвокатів.(Фіолевський, Д.П. / Адвокатура : підручник / Д.П. Фіолевський. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Алерта, 2008.- С.- 345-346.)

На правилах адвокатської етики, які найчастіше порушуються адвокатами в Україні, ми зупинимось більш детально, зокрема нам доведеться зупинитися на питаннях втілення та порушення цих принципів та правил на практиці.

Специфіка цілей і завдань адвокатури вимагає як необхідної умови належного здійснення адвокатської діяльності максимальної свободи адвоката у виконанні своїх професійних прав і обов'язків, що передбачає його незалежність від будь-якого зовнішнього впливу, тиску чи втручання в його діяльність, зокрема, з боку державних органів, а також від впливу особистих інтересів.(Фіолевський, Д.П. / Адвокатура : підручник / Д.П. Фіолевський. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Алерта, 2008. - С.- 345-346.)

В наш час має місце недоборочесна поведінка всупереч інтересам клієнта, певні домовленості з органами слідства, прокуратури. В інших випадках такі домовленості, навпаки, відбуваються в інтересах клієнта.(Які порушення правил адвокатської етики поширені в Україні? [Шлях доступу: http://zib.com.ua/ua/124278yaki_porushennya_pravil_advokatskoi_etiki_poshireni_v_ukrain.html])

Також захисник не може допускати у своїй професійній діяльності компромісів, що применшували б його незалежність, з метою догодити суду, іншим державним органам, третім особам або клієнту, якщо такі компроміси розходяться з законними інтересами клієнта і перешкоджають належному наданню йому правової допомоги. (Фіолевський, Д.П. / Адвокатура : підручник / Д.П. Фіолевський. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Алерта, 2008.- С.- 345-346.)

Однак деякі адвокати отримують клієнтуру в кримінальних справах від органів досудового розслідування та узгоджують з ними «лінію захисту» прав клієнта, що є порушенням правил адвокатської етики.(Які порушення правил адвокатської етики поширені в Україні? [Шлях доступу:http://zib.com.ua/ua/124278yaki_porushennya_pravil_advokatskoi_etiki_poshireni_v_ukrain.html])

У своїй професійній діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності, використовувати всі свої знання і професійну майстерність для належного захисту і представництва прав та законних інтересів громадян і юридичних осіб.(Фіолевський, Д.П. / Адвокатура : підручник / Д.П. Фіолевський. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Алерта, 2008.- С.- 345-346.)

Але найчастіше порушуються саме принципи дотримання адвокатом норм чинного законодавства. Законодавство виписане таким чином, що правила адвокатської етики є нормативним актом не обов'язкової дії. Цей звід приписів, який не є законом і незатверджений Мін'юстом, має рекомендаційний характер. Тому насправді правила адвокатської етики знайомі небагатьом. Більшість із адвокатів учать ці правила лише для того, щоб скласти кваліфікаційний іспит для набуття права на зайняття адвокатською діяльністю в Україні, і протягом свого адвокатського життя до них навіть не заглядають. Подібна безграмотність відіграє провідну роль у питаннях етики. Питання в тому, як проконтролювати такого адвоката, адже клієнти не завжди здогадуються звернутися до КДКА. Колеги теж не звертаються з подібними скаргами, за винятком тих випадків, коли порушення достатньо серйозне, що негативно позначилося на інтересах клієнта.

До того ж поширеним порушенням правил адвокатської етики на сьогодні є неповага до іншої сторони у процесі. Однак якщо говорити про поведінку опонентів у процесі, то звертатися із цього приводу зі скаргою до КДКА регіону теж може бути неетично, тому що, по-перше, всі адвокати - колеги, а по-друге, межа між адвокатською манерою поведінки в засіданні та неповагою до іншої сторони процесу дуже тонка.(Які порушення правил адвокатської етики поширені в Україні [Шлях доступу: http://zib.com.ua/ua/124278yaki_porushennya_pravil_advokatskoi_etiki_poshireni_v_ukrain.html])

Адвокат не має права у своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або цим Правилам. Він не може давати клієнту поради, свідомо спрямовані на полегшення скоєння правопорушень, або в інший спосіб умисно сприяти

їх скоєнню клієнтом або іншими особами. (Фіолевський, Д.П. / Адвокатура : підручник / Д.П. Фіолевський. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Алерта, 2008.- С.- 345-346.)

Але і в адвокатській професії розвелось багато своїх шахраїв. У клієнтів беруть гроші, справою не займаються, не приходять на слідчі дії та в засідання. Зникають без поважних причин. Це також є значним порушенням. (Які порушення правил адвокатської етики поширені в Україні? [Шлях доступу: http://zib.com.ua/ua/124278yaki_porushennya_pravil_advokatskoi_etiki_poshireni_v_ukrain.html])

У своєму приватному житті адвокат також зобов'язаний дотримуватися закону, не вчиняти правопорушень і не сприяти зумисному їх скоєнню іншими особами. (Фіолевський, Д.П. / Адвокатура : підручник / Д.П. Фіолевський. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Алерта, 2008.- С.- 345-346.)

Отже, найчастіша причина порушення норм адвокатської етики, на нашу думку, полягає в тому, що правова свідомість як суспільства в цілому, так і окремих адвокатів є досить низькою. А вже потім можна казати про інші причини порушень правил адвокатської етики.

Хомич О.Ю.

*студентка 5-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЩОДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АДВОКАТІВ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД

Формуванням модерної нації є складний, багатогранний та багатоетапний процес. Про поняття нації та причини їх виникнення писалися багато робіт. Безумовно тенденцією розвитку соціальних знань є їх ускладнення та поглиблення, а отже, поява нових наукових напрямків на стикі вже існуючих напрямків науки. Це стосується і юриспруденції.

Уперше про інститут захисту та інститут представництва згадується в законодавчих актах кінця XIV – початку XV ст.

Адвокати відіграли важливу роль в розвитку української правової думки.

60-90-ті роки XX ст. стали періодом перегляду кримінально-процесуальних стандартів у напрямі лібералізації положень щодо повноважень адвоката-захисника на попередньому слідстві та в судочинстві. А з середини 70-х років з адвокатом як процесуальною фігурою змушені були всерйоз рахуватись слідчі та судові органи.

Адвокатура на всіх етапах розвитку ревно ставилась до підтримання здорового морального клімату в своїй сфері, дотримання вимог професійної етики членами корпорацій у стосунках із довірителями і посадовими особами правоохоронних органів. Це було необхідною умовою отримання суспільного визнання і авторитету. Відповідно формувалась і дисциплінарна практика адвокатури. Історія зберегла докази зусиль корпоративного самоврядування адвокатського співтовариства із створення цивілізованої адвокатури шляхом вироблення і впровадження норм адвокатської діяльності, етичних вимог до адвоката.

Конституція України проголосила найважливішу соціальну функцію адвокатури – забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах.

Роль єдиного незалежного недержавного самоврядного інституту, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі на закріплених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів, реалізується адвокатурою в складній системі правовідносин.

При здійсненні своєї професійної діяльності адвокат виступає носієм обов'язків, іноді суперечливих, стосовно:

- клієнтів;
- судів та інших державних органів;
- адвокатури в цілому та окремих адвокатів;
- суспільства в цілому.